

Perhe- ja hyvinvointiministeri Juha Rehula,

Suomen Akateemisten Naisten Liitto – Finlands Kvinnliga Akademikers Förbund ry. (SANL-FKAF) katsoo, että sukupuolten välinen tasa-arvo on oikeudenmukaisen ja demokraattisen yhteiskunnan elinehto. On tärkeää, että tasa-arvoajattelu valtavirtaistetaan kaikkeen yhteiskunnalliseen toimintaan ja päätöksentekoon.

[Jaamme professoreiden ja tutkijoiden huolen](#) siitä, että nykyinen hallitusohjelma pitää tasa-arvoa jo saavutettuna. Tämä näkemys heijastuu myös ministerien ja valiokuntien puheenjohtajien nimityksissä: naisten osuus jäi tällä kertaa molemmissa selvästi alle 40 prosentin. Sama naisten huomiotta jättäminen näkyy hallitusohjelman ehdotuksissa, jotka koskevat koulutusta ja työn ja perheen yhteensovittamista.

Suomessa on edelleen merkittäviä tasa-arvo-ongelmia kuten esimerkiksi opiskelualojen ja työmarkkinoiden eriytyminen, naisten ja miesten välinen palkkaero sekä tyttöihin ja naisiin kohdistuva väkivalta. Ministeriöiden toimintasuunnitelmissa on arvioitava, miten hallitusohjelmassa esitetyt leikkaukset vaikuttavat sukupuolten väliseen tasa-arvoon ja tarvittaessa esitettävä niihin myös muutoksia. Jos leikkauksia tehdään arvioimatta etukäteen niiden vaikutuksia, on vaarana, että ongelmia vain syvennetään niiden ratkomisen sijasta.

Lainsäätäjänä Teillä on valta muuttaa rakenteita, jotka määrittävät suomalaisten naisten ja miesten arkea. Ministeriössänne on tehty paljon hienoa työtä [sukupuolinäkökulman valtavirtaistamiseksi](#). Toivomme, että jatkatte ja vahvistatte sitä edelleen.

Näiden tasa-arvoteesien myötä sitoudumme yhdessä rakentamaan Suomea, jossa koulutuksen ja tasa-arvon arvostus ei ole vain sanahelinää, vaan perusta kaikelle poliittiselle päätöksenteolle.

1. Koulutus luo tasa-arvoa

Koulutus ja erityisesti naisten koulutus vaikuttaa laajasti koko yhteiskuntaan sekä parantaa myös talouskasvun edellytyksiä.

[Opiskelu- ja ammattialojen sukupuolittunut eriytyminen alkaa Suomessa jo peruskoulussa.](#) Sukupuolenmukainen vaihtelu perusopetuksen oppimistuloksissa on tasa-arvon edistymisen kannalta erityisen haitallista siksi, että perusopetuksen päättötodistuksella on usein huomattavan suuri merkitys nuoren tulevaan opintouraan.

Toimiva perus- ja toisen asteen koulutus sekä korkeakouluopintojen maksuttomuus ovat Suomessa luoneet myös vähävaraisten perheiden lapsille edellisiä sukupolvia paremmat mahdollisuudet kouluttautua. Siitä huolimatta on syytä kiinnittää huomiota siihen, että [koulutus periytyy Suomessa edelleen](#): korkeasti koulutettujen vanhempien lapsilla on muita suurempi todennäköisyys hankkia korkeakoulututkinto.

Tietoa siitä, mitä koulutusta työmarkkinoilla todella arvostetaan, millaisella koulutuksella erilaisiin työtehtäviin voi päästä ja millaisissa oloissa työtä eri aloilla tehdään, on entistä

hankalampi hankkia pysyvän muutoksen oloissa. Nuoret tarvitsevat tietoa ja asiantuntevaa ohjausta opintovalintojen tekoon.

2. Yhteinen päätöksenteko on tasa-arvoa

Valtion ja kuntien toimielimissä on oltava vähintään 40 prosenttia sekä naisia että miehiä. Vaaleilla valittaviin toimielimiin kiintiöitä ei sovelleta, mutta poliittisten päättäjien on silti hyvä johtaa oman esimerkin avulla.

Lainvalmistelutyössä tulee varmistaa, että asiantuntijalausuntoja saadaan riittävän laajalaisesti. Tässä työssä valtionhallinnon ja tasa-arvojärjestöjen yhteistyötä on lisättävä.

Hallitusohjelman toteutuksessa tulisi asettaa selkeäksi tavoitteeksi naisten osuuden lisääminen yhteiskunnallisessa päätöksenteossa. Naiset menestyvät hyvin opinnoissaan. Olisi tuhlausta jättää heidän osaamisensa hyödyntämättä.

3. Tasa-arvoa työhön ja perhe-elämään

Korkeakoulutettujen työttömyysluvut ovat nousseet viime vuosina huolestuttavasti, Erityisen vaikeassa asemassa ovat vastavalmistuneet sekä yli 50-vuotiaana työttömäksi jääneet naiset.

Korkeakoulututkinnon suorittaa nykyisin suurempi osa naisia kuin miehiä mutta nais- ja miesvaltaisiin toimialoihin hakeutuminen on edelleen hyvin perinteistä. [Korkeakoulutetuille naisille työelämään sijoittuminen on myös hankalampaa kuin korkeakoulutetuille miehille.](#) Lisäksi naisten työsuhteet ovat epävakaampia kuin miesten.

Työttömyys, määräaikaiset työsuhteet ja kotona lasten kanssa vietetyt vuodet näkyvät naisten miehiä selvästi pienemmissä eläkkeissä. Köyhtymisvaarassa ovat etenkin ne eläkeläisnaiset, joilla ei ole puolisoa.

Kansainvälisissä ja kansallisissa ohjelmissa tähdätään sukupuolten välisen palkkaeron kaventamiseen. Poliittisesta tahdosta ja toimista huolimatta palkkaerot säilyvät Suomessa. Yhtenä syynä tähän ovat perhe-etuudet, jotka voivat osoittautua naiselle loukuksi.

Esitämme, että perhevapaita kehitettäisiin Ruotsin mallin mukaisesti, jossa vapaiden kustannukset kerätään kaikilta työnantajilta. Tämä olisi oikeudenmukaista vanhempia ja työnantajia kohtaan.

Lainmuutos tukisi [miesten halukkuutta hoitovastuuseen](#) ja rohkaisisi myös työnantajia palkkaamaan nuoria naisia nykyistä yleisemmin vakituisiin työsuhteisiin. Tämä puolestaan vaikuttaisi suotuisasti naisten palkka- ja eläketasoon.

Korkeakoulutettuja naisia rohkaistaan yrittäjyyteen. Hallitukselta se edellyttää päätöksiä, joilla yrittäjien sosiaaliedut saatetaan samalle tasolle kuin palkkatyössä olevien.

4. Väkivallaton yhteiskunta on tasa-arvoinen

Perheväkivalta on Suomessa hälyttävän tavallista. [Perheväkivalta koskee myös korkeasti koulutettuja naisia](#): on arvioitu että jopa neljännes korkeasti koulutetuista naisista on kokenut väkivaltaa lähisuhteessaan.

Heinäkuun 2015 alusta alkaen Suomessa toimii 19 valtion rahoittamaa turvakotia, joissa on yhteensä 114 perhepaikkaa. Suomi jää edelleen kauas Euroopan neuvoston suosituksesta, jonka mukaan turvakotipaikkoja pitäisi olla vähintään yksi 10 000 asukasta kohden. Suosituksen mukainen määrä tarkoittaisi Suomessa yli 500 turvakotipaikkaa. Katvealueita on jäämässä erityisesti Satakuntaan, pääkaupunkiseudulle ja Pohjois-Suomeen.

Ministeriönne tulee osaltaan huolehtia siitä, että kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevan yleissopimuksen (CEDAW, 1979) ja nk. Istanbulin sopimuksen (2011) täytäntöönpanoon varataan riittävästi resursseja.

5. Maailmanlaajuinen tasa-arvo

Maahanmuuttajien kotouttaminen ja kehitysyhteistyö eivät ole toistensa vastakohtia, vaan kaksi tapaa toteuttaa globaalia vastuuta.

Onnistunut maahanmuuttajien kotoutuminen edellyttää tasa-arvoisten mahdollisuuksien luomista Suomeen eri syistä muuttaneille. [Erityisesti luku- ja kielitaidottomat naiset ovat vaarassa jäädä yhteiskunnan ulkopuolelle](#) ja näin tietämättömiksi omista oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan

Akateemiset Naiset tapaavat hallinnoimamme Luetaan yhdessä -verkoston opetusryhmissä myös Suomessa korkeakoulututkinnon suorittaneita maahanmuuttajanaisia, jotka eivät puutteellisen kielitaitonsa vuoksi työllisty. [Korkeakoulujen säästötavoitteita ei siis tule suunnata kieltenopetukseen](#).

Monet järjestöt ovat tehneet uraauurtavaa työtä maahanmuuttajanaisten työllistymisen ja kotoutumisen edistämiseksi. Työn jatkuminen edellyttää määrärahojen turvaamista.

Eurooppaan pyrkivien pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden tilanne on kauhistuttava. Vaikuttamalla lähtömaiden tilanteeseen voidaan välttää traagiset kohtalot.

Kehitysyhteistyön määrärahojen leikkaukset koskettavat heikoimmassa asemassa olevia köyhien maiden tyttöjä ja naisia. Toivomme, että ministeriönne huolehtii siitä, että kehitysyhteistyössä edelleen panostetaan koulutushankkeisiin ja eritoten laadukkaaseen opettajankoulutukseen.

6. Rakenneuudistusten ja leikkausten sukupuolivaikutukset on arvioitava etukäteen

Ministeriönne on vaikeiden ratkaisujen edessä. Vaikka vaihtoehtojen seurausten ennakointi on työlästä, pidämme tärkeänä, että uudistusten ja leikkausten sukupuolivaikutukset arvioidaan

etukäteen. Koulutukseen ja työelämään vaikuttavat säästötoimenpiteet saattavat johtaa täysin päinvastaisiin tuloksiin kuin niitä tehdessä uskotaan.

Yllä esitetyt näkökulmamme koskevat kaikkia hallinnonaloja ja siksi laaja arviointi tukee sitä yhdessä tekemisen periaatetta, jota hallitus pitää tärkeänä.

Helsingissä 18.6.2015

SUOMEN AKATEEMISTEN NAISTEN LIITTO – FINLANDS KVINNLIKA
AKADEMIKERS FÖRBUND RY

Lisätietoja antaa asiamies Susanna Sulkunen sanl.fkaf@akateemisetnaiset.fi, p. 045 869 1617.